

לשון חכמים לעצמן

כינוס בינלאומי במחקר לשון חכמים

לכבודו של פרופ' משה בריאשר נשיא האקדמיה ללשון העברית בהגיעו לגבורות

ט"ו-י"ז בשבט תש"ף, 10-12 בפברואר 2020 מוזאון ארצות המקרא, ירושלים

רחוב שמואל סטפן וייז 21 החניה בחניוני מוזאון ארצות המקרא ומוזאון ישראל

הציבור מוזמן

הכינוס נערך בסיוע המכון למדעי היהדות על שם מנדל באוניברסיטה העברית בירושלים ובסיוע יידי האקדמיה ללשון העברית.

תכני המשנה, מתוך הגדה חזו"ה, בירצלוה, 1320

יום שני, ט"ו בשבט, 10 בפברואר

10:30-10:00 התכנסות

12:00-10:30 **דברי פתיחה וברכה**
אהרן ממן, סגן נשיא האקדמיה ללשון העברית
חיים באר, חבר האקדמיה ללשון העברית
סטיב פסברג, ראש המכון למדעי היהדות, האוניברסיטה העברית בירושלים והאקדמיה

המושב הראשון: גוני לשון חכמים
י"ד סטיב פסברג

שמא יהודה פרידמן, בית המדרש לרבנים באמריקה (JTS) והאקדמיה • הערות ללשון התוספתא

יאן יוסטן, אוניברסיטת אוקספורד והאקדמיה • לשון חכמים בימי בית שני: העדות של תרגום השבעים

14:00-12:30 **המושב השני: עדי נוסח וניבי לשון**
י"ד דוד רוזנטל

אורי מור, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב והאקדמיה ללשון העברית • ייחודי תצורה בספרי זוטא

עמנואל מסטיי, אוניברסיטת מרטין לותר האלה ויטנברג • כיצד השפיעו הבדלי דיאלקט על פרשנות המקורות הארץ-ישראליים בתלמוד הבבלי

יהודית הנשקה, אוניברסיטת חיפה והאקדמיה ללשון העברית • כתב יד קיימברידג' למשנה: מסורת ומסירה

15:00-14:00 הפסקה

16:00-15:00 **המושב השלישי: ההדרת המשנה**
י"ד דורון יעקב

אורי הולצמן, האקדמיה ללשון העברית • המהדורה למשנה לפי כ"י קאופמן: השלמת הטקסט - שיקולי עריכה

יהונתן וורמסר, מכללת אמונה-אפרתה והאוניברסיטה העברית בירושלים • ניקוד מדעי במהדורה עממית? על ההבדלים בין מהדורות משניות קהתי

18:30-16:30 **המושב הרביעי: ערכי מילים**
י"ד שטפן שורש

שולמית אליצור, האוניברסיטה העברית בירושלים והאקדמיה • ממילונם של פייטני ארץ ישראל הקדומים: שני שורשים והרחבותיהם הסמנטיות

אליצור בריאשר סיגל, האוניברסיטה העברית בירושלים • "כלשהו": בין לשון חז"ל לעברית החדשה

גבריאל בירנבאום, האקדמיה ללשון העברית • המילה "היגיון" וגלגולי משמעויותיה

אריאל שוה, האקדמיה ללשון העברית • "להבין משל ומליצה": על שני לשונות קשים מן המדרש וגלגוליהם

יום שלישי, ט"ז בשבט, 11 בפברואר

11:30-10:00 **המושב החמישי: תחביר ושיח**
י"ד אסנת דמרי

דורון יעקב, המכללה האקדמית הרצוג והאקדמיה ללשון העברית • חילופי "לתון" ו"בתון" בלשון חז"ל
רבקה שמשירסקין, אוניברסיטת בראילן • המשנה לעומת התוספתא: עיוני שיח ותחביר בטיעוני קל וחומר

מיכאל ריז'ק, אוניברסיטת בראילן והאקדמיה ללשון העברית • דיבור ישיר במשנה

13:00-12:00 **המושב השישי: דקדוק לשון חכמים**
י"ד יצחק ספיר

אלישע קימרון, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב והאקדמיה ללשון העברית • צורת הנסתר מגזרת ל"א "קראת", "קראתה" (=קראה) בלשון חכמים

אלכסיי אליהו יודיצקי, האקדמיה ללשון העברית • צורות מגזרת ל"ו ושאלת הגאי מעבר בלשון חכמים

14:00-13:00 הפסקה

15:30-14:00 **המושב השביעי: מסורות לשון חכמים**
י"ד נטלי אקון

אילת קמינצקי, אוניברסיטת תל-אביב • עוד על הזיקה ללשון חכמים במטבע של ברכה

יוסף תדגי, המכון הלאומי לשפות ולתרבויות המזרח, פריז INALCO • צורות לשון חכמים בערבית של יהודי המערב

אדם בן-נון, מכללת אורות ישראל והאקדמיה ללשון העברית • מסורת תימן של לשון חז"ל בדרך האחרון: מתורה שבעל פה לתורה שבכתב

17:30-16:00 **המושב השמיני: לשונות במגע**
י"ד מירון איזקסון

יחזן ברויאר, האוניברסיטה העברית בירושלים והאקדמיה ללשון העברית • תרגומי חצאין בתרגום מארמית לעברית

נורית שובל-דודאי, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב והאקדמיה ללשון העברית • מעמד היוונית והרומית בארץ ישראל: עדות המילים השאלות

שלמה נאה ורוני גולדשטיין, האוניברסיטה העברית בירושלים והאקדמיה ללשון העברית • סימנא טבא

יום רביעי, י"ז בשבט, 12 בפברואר

15:30-14:00 **המושב התשיעי: שומרונים וקראים**
י"ד יוסף עופר

עפרה תירוש-בקר, האוניברסיטה העברית בירושלים והאקדמיה ללשון העברית • עוד מפירות חקר המובאות מספרות חז"ל בספרות הקראים

שטפן שורש, אוניברסיטת מרטין לותר האלה ויטנברג והאקדמיה ללשון העברית • השימוש בתרגומיו הארמיים והערביים של החומש השומרוני בלקסיקוגרפיה של העברית השומרנית

משה פלורנטין, אוניברסיטת תל-אביב והאקדמיה ללשון העברית • האם יש שבח בתורת השומרונים?

17:30-16:00 **המושב העשירי: מגילות מדבר יהודה וספרות התלמוד**
י"ד משה אידל

ורד נעם, אוניברסיטת תל-אביב • לשון חכמים במגילות ים המלח: זיהוי חדש של מונח הלכתי

שמעון שרביט, אוניברסיטת בראילן והאקדמיה ללשון העברית • השימוש בצורת הנקבה לציון הסתמיות בספרות התלמודית

מנחם קיסטר, האוניברסיטה העברית בירושלים והאקדמיה ללשון העברית • ערכי מילים מִצְפּוֹנֵי מדבר יהודה

19:30-18:00 **מושב הסיום**
י"ד שרה יפת

חיים כהן, אוניברסיטת תל-אביב והאקדמיה ללשון העברית • "לחם נקודים" לר' יעקב עמנון על מסכת אבות

אהרן ממן, האוניברסיטה העברית בירושלים והאקדמיה ללשון העברית • לשון חכמים במילוני ימי הביניים

מנחם בן-ששון, נגיד האוניברסיטה העברית **משה בריאשר: דרך חיים**

19:30 **קבלת פנים למוזמנים**

